

STORTINGET

Innst. 669 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgsdepartementet

Prop. 219 S (2020–2021)

**Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om
Endringer i statsbudsjettet 2021 under Helse- og
omsorgsdepartementet som følge av statlig finan-
siering av testing til koronasertifikat ved bruk av
private aktører uten avtale med det offentlige**

Til Stortinget

Sammendrag

I Norge tas det i bruk to ulike løsninger for koronasertifikat. En norsk løsning av verifiserbart koronasertifikat er på plass 11. juni 2021. Formålet med koronasertifikat er å bidra til å gjenåpne samfunnet etter pandemien, ved å etablere et system for sikker og verifiserbar dokumentasjon av vaksinasjonsstatus, gjennomgått koronasykdom og testresultat. Utgangspunktet er at negativ test likestilles med vaksine og gjennomgått koronasykdom, slik at testede får adgang på lik linje med beskyttede. Fordi testresultat kun er uttrykk for et øyeblikksbilde og at det vil være et ulikt risikobilde, kan imidlertid ikke de tre elementene i sertifikatet tillegges samme betydning i alle sammenhenger. Det må derfor vurderes konkret. Et unntak vil for eksempel være ved smitte- og innreisekarantene, hvor test ikke kan være grunnlag for fritak fra disse pliktene. Bruk av koronasertifikat i overensstemmelse med EU-krav vil være på plass om lag 1. juli 2021.

Når koronasertifikatet tas i bruk fra 11. juni 2021, vil det innebære et større behov for testing de neste to–fire månedene, avhengig av vaksinasjonsgrad og interesse for koronasertifikatet blant uvaksinerte. Regjeringen vil derfor etablere et system slik at private aktører uten av-

tale med offentlig helsetjeneste kan få refusjon fra staten for å gjennomføre antigen hurtigtest for covid-19 (testing til koronasertifikat). Det stilles krav om at testsvaret legges inn i MSIS-systemet og at aktøren fyller gitte kvalitetskrav. Testingen skal være gratis for den som ønsker å la seg teste.

Helsedirektoratet oppgir at kommuner rapporterer liten eller ingen kapasitet til å utføre testing til koronasertifikat. Dette gjør en løsning med bruk av private nødvendig. En forskrift om ordningen vil snarest vedtas med hjemmel i smittevernloven §§ 3-9 og 6-2. I forskriften vil det stilles krav til blant annet gjennomføring (journalføring og system for å håndtere positive svar), til hvilke antigen hurtigtester som kan benyttes, og at testsvaret må kunne registreres i MSIS. Det vil i forskriften fastsettes en pris per test som private aktører som oppfyller kravene får refundert. Videre vil det forskriftsfestes et krav om at aktøren ikke kan kreve betaling utover dette.

Testene som benyttes tildeles fra det offentlige lageret og fordeles via det eksisterende distribusjonssystemet for fordeling av antigen hurtigtester til kommunene. Aktørene kan i tillegg anskaffe tester selv. Staten betaler de private leverandørene 300 kroner per utførte test. Ordningen forvaltes av Helsedirektoratet og KUHR benyttes som oppgjørsordning.

Løsningen er nødvendig for å sikre likebehandling av dem som ikke er vaksinerte og for å kunne gjenåpne samfunnet raskere. For å sikre likebehandling er det avgjørende at midler til testing til koronasertifikat ved bruk av private stilles til rådighet omgående slik at testing til koronasertifikat kan gjennomføres fra trinn 3. Tiltakets nødvendighet vil avta etter hvert som beskyttelse gjennom vaksine tiltar. Imidlertid anslås behovet

for testing til koronasertifikat stort fram til andelen som er vaksinert er tilstrekkelig høy.

På denne bakgrunn foreslås det at bevilgningen på kap. 740 post 21 styrkes med 2 mill. kroner for å dekke Helsedirektoratets merkostnader til forvaltningen av ordningen. Det foreslås videre at bevilgningen i statsbudsjettet for 2021 under kap. 762 post 21 økes med 255 mill. kroner for å dekke utgifter knyttet til testing til koronasertifikat ved bruk av private. Anslaget er beheftet med stor usikkerhet. Det foreslås derfor at posten gis en overskridelsesfullmakt knyttet til formålet. Dette vil gi fleksibilitet for å møte en etterspørsel utover forslaget til bevilgning inntil Stortinget kan ta stilling til et nytt bevilgningsforslag.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tore Hagebakken, Ingvild Kjerkol, Hege Haukeland Liadal, Tuva Moflag og Tellef Inge Mørland, fra Høyre, Erlend Larsen, Mari Holm Lønseth, Sveinung Stensland og Camilla Strandskog, fra Fremskrittspartiet, Kari Kjønås Kjos og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Kjersti Toppe, fra Sosialistisk Venstreparti, Nicholas Wilkinson, fra Venstre, Carl-Erik Grimstad, og fra Kristelig Folkeparti, lederen Geir Jørgen Bekkevold, viser til proposisjonen, hvor regjeringen fremmer forslag om bevilgning til statlig finansiering av testing til koronasertifikat ved bruk av private leverandører uten avtale med det offentlige.

Komiteen viser til at utgangspunktet er at negativ test skal likestilles med vaksine og gjennomgått sykdom i ordningen med koronasertifikat. Komiteen peker likevel på at et testresultat kun er uttrykk for et øyeblikksbilde, og at det vil være ulikt risikobilde, og dermed vil ikke negativ test alltid kunne sidestilles med vaksinasjon eller gjennomgått sykdom. Komiteen viser til at Helsedirektoratet har oppgitt at kommunene rapporterer om liten eller ingen kapasitet til å utføre testing til koronasertifikat. Komiteen registrerer derfor at regjeringen foreslår å ta i bruk privat kapasitet for å gjennomføre oppskalering av testkapasiteten, for eksempel for å åpne arrangementer for flere deltagere.

Komiteen registrerer at regjeringen vil stille en rekke kvalitetskrav til private leverandører av koronatesting, blant annet hvilke tester som skal benyttes, og hvordan testresultatet skal registreres. Videre vil det forskriftsfestes en pris per test, som private aktører som oppfyller kravene får refundert. Komiteen merker seg at leverandørene ikke skal kunne få betalt ut over dette, og understreker at testen skal være gratis for den som tester seg.

Komiteen viser til at tilgang på tester er nødvendig for å sikre likebehandling med de som er vaksinerte, og for å kunne åpne samfunnet raskere.

Komiteen støtter derfor forslag til økt bevilgning i tråd med proposisjonen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at kommunene allerede får kompensert for kostnader knyttet til testing og smittestoring, både gjennom egne refusjoner og gjennom rammetilskuddet til kommunene. Kommunene har blitt særskilt kompensert for utgifter knyttet til håndtering av pandemien. Flertallet peker på at kommunene har gitt tilbakemeldinger om at de ikke har kapasitet til å gjennomføre testing til bruk i koronasertifikat, blant annet som følge av at testkapasiteten prioriteres til eventuelle utbrudd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er enige i at det av hensyn til likebehandling er svært viktig med tilgang til koronatesting som kan tilbys dem som ikke er vaksinert. Disse medlemmer slutter seg til at dette kan gjøres av private aktører uten avtale med det offentlige dersom det ikke er kapasitet til dette i den offentlige helsetjenesten. Imidlertid mener disse medlemmer at det alltid må gjøres en vurdering av den offentlige kapasiteten før man tilbyr dette som en tjeneste fra private aktører.

Disse medlemmer vil understreke at kommunene har store oppgaver og kostnader knyttet til pandemien og gjennomføring av TISK-strategien. Kommunene må kompenseres for økte kostnader som følge av all håndtering av pandemien.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener dette må kompenseres gjennom kommunenes ordinære overføringer og kompensasjonsordninger, og at takstsystemet som regjeringen foreslår i proposisjonen, hverken er egnet eller finansiert til et slikt formål.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Stortingets behandling av Prop. 203 LS (2020–2021) om midlertidige endringer i smittevernloven mv. (koronasertifikat) og lovbehandlingen av innenlands koronasertifikat, jf. Innst. 649 L (2020–2021). Dette medlem viser til at Senterpartiet fremmet et alternativt forslag som innebar innskrenkninger i hjemmelen til bruk av koronasertifikat med en opplisting av tilfeller der koronasertifikat ikke kunne tas i bruk. Da dette forslaget falt, stemte Senterpartiet mot regjeringens forslag om endring av smittevernloven når det gjelder innenlands koronasertifikat. Dette medlem viser til at

stortingsflertallet nå har vedtatt koronasertifikat slik regjeringen foreslo.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at dersom en offentlig virksomhet har kapasitet og mulighet til å gjennomføre slike tester, er det ingen grunn til å unnta disse fra å bli kompensert på lik linje med private aktører. Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at også offentlige virksomheter kan motta samme refusjon som private

aktører for å gjennomføre testing for koronasertifikat som beskrevet i Prop. 219 S (2020–2021).»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sikre at også offentlige virksomheter kan motta samme refusjon som private aktører for å gjennomføre testing for koronasertifikat som beskrevet i Prop. 219 S (2020–2021).

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en enstemmig komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
740	21	Helsedirektoratet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , for høyes med fra kr 264 735 000 til kr 266 735 000	2 000 000
762	21	Primærhelsetjeneste Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , for høyes med fra kr 347 720 000 til kr 602 720 000	255 000 000

II

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Helse- og omsorgsdepartementet i 2021 kan overskride bevilgningen under kap. 762 Primærhelsetjeneste, post 21 Spesielle driftsutgifter dersom statens utgifter til testing til koronasertifikat skulle bli større enn hva det er anslag for.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 14. juni 2021

Geir Jørgen Bekkevold

leder

Mari Holm Lønseth

ordfører

